

Policy for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering

SpareBank 1 SMN Konsern

Gjelder for	SpareBank 1 SMN Konsern
Hjemmel	Hvitvaskingsloven § 8
Ansvarlig for etterlevelse	Konsernsjef og administrerende direktør i alle foretak i SMN-konsernet som er rapporteringspliktig i hht Hvitvaskingsloven
Ansvar for oppdatering/revidering	Antihvitvaskingsansvarlig SpareBank 1 SMN
Utgitt	07.05.2020 (versjon 1.0)
2021	17.06.2021 (versjon 1.2)
Siste	21.06.2022 (versjon 1.3) – endring i kap. 7

1. Bakgrunn

SpareBank 1 SMN er rapporteringspliktig etter reglene i hvitvaskingsloven, og skal i tillegg som morselskap i et finanskonsern med rapporteringspliktige datterforetak, ha en overordnet hvitvaskingspolicy på konsernnivå for å sikre enhetlig håndtering av identifisert risiko og oppfyllelse av plikter etter hvitvaskingsloven og hvitvaskingsforskriften i SMN-konsernet.

2. Omfang

Denne policyen er overordnet og gjelder for SpareBank 1 SMN og datterforetak i SMN-konsernet som er rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven. I tillegg til denne policyen skal de rapporteringspliktige foretak utarbeide egne virksomhetsspesifikke policyer, rutiner, kontroller og opplæringsordninger for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering.

3. Formål

Formålet med antihvitvaskingsarbeidet i SpareBank 1 SMN-konsern er å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. De rapporteringspliktige foretakene i SMN-konsernet er etter hvitvaskingsloven pålagt å gjennomføre tiltak som både skal forebygge og avdekke om de brukes, eller blir forsøkt brukt, til hvitvasking eller terrorfinansiering. Tiltakene som iverksettes skal bidra til at de rapporteringspliktige foretakene etterlever de til enhver tid gjeldende krav i lov og forskrift. Det skal i rutine for informasjonsdeling legges til rette for effektiv informasjonsdeling mellom rapporteringspliktige foretak etter hvitvaskingsloven § 31 andre ledd i SpareBank 1 SMN-konsernet for å redusere risikoen for at foretak i SpareBank 1 SMN - konsernet misbrukes til hvitvasking og terrorfinansiering.

4. Regulatoriske krav

De regulatoriske kravene er blant annet beskrevet i;

- Lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvitvaskingsloven), LOV-2018-06-01-23
- Forskrift om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvitvaskingsforskriften), FOR-2018-09-14-1324
- Internasjonale kilder som er utgangspunkt for norsk lovgivning

5 Prinsipper

Nedenfor er overordnede prinsipper for rapporteringspliktige foretak i SMN-konsernet angitt.

5.1 Risikovurdering

Arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering i SpareBank 1 SMN-konsernet skal ha en risikobasert tilnærming. Det betyr at tiltakene skal tilpasses den påviste risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering i de rapporteringspliktige foretak. For å avdekke hvor risikoen er størst skal det gjennomføres en årlig risikovurdering, eventuelt om det oppstår hendelser som påkrever endring(er) i hvert av de rapporteringspliktige foretak. Kundetiltakene skal tilpasses de områdene som er vurdert å ha størst risiko for hvitvasking og terrorfinansiering.

Risikovurderingen skal være skriftlig og inneholde minimum:

- Metode for gjennomføring av risikovurdering
- Beskrivelse av påvist risiko for hvitvasking og terrorfinansiering

- Beskrivelse av tiltak for å avhjelpe påvist risiko for hvitvasking og terrorfinansiering
- Beskrivelse av hvordan tiltakene for å redusere risiko operasjonaliseres i foretaket

5.2 Rutiner og retningslinjer

Rapporteringspliktige foretak i SpareBank 1 SMN-konsernet skal ha oppdaterte rutiner for å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering. Rutiner må beskrive tiltak som avhjelper risiko for hvitvasking og terrorfinansiering som er påvist i risikovurderingen. Rutiner og retningslinjer skal oppdateres når endringer i risikovurdering tilsier det, og ellers skal det uansett foretas en årlig gjennomgang.

5.3 Kundetiltak

5.3.1 Kundetiltak i eget foretak (SpareBank 1 SMN - konsern)

Rapporteringspliktige foretak i SMN-konsernet skal gjennomføre kundetiltak og løpende oppfølging av sine kunder i henhold til den til enhver tid gjeldende hvitvaskingslovgivning. Kundetiltakene og den løpende oppfølgingen skal være risikobasert, og skal foretas enten på en standard, forsterket (ved høy risiko) eller forenklet (ved lav risiko) måte med bakgrunn i den risikovurderingen som foretas årlig¹. Kontrollen skal beskrives i internkontrollplanen, og gjennomførte kontroller skal dokumenteres. Kontrollplanen og resultatet av gjennomført kontroll skal bekreftes av leder. Herunder skal det i lederbekreftelsen kommenteres i forhold til planen og resultater.

5.3.2 Kundetiltak som utføres av andre på vegne av foretak i SpareBank 1 SMN

Det tillates at rapporteringspliktige foretak i SpareBank 1 SMN-konsernet bygger på kundetiltak foretatt av andre rapporteringspliktige, jfr hvitvaskingslovens §22.

Det tillates at rapporteringspliktige foretak i SMN-konsernet utkontrakterer oppgaver etter hvitvaskingsloven jfr hvitvaskingslovens §23.

Det forutsettes at det i begge tilfellene inngås skriftlig avtale mellom partene.

Inngås det avtaler etter hvitvaskingsloven §§22 og 23 skal det konfereres med Antihvitvaskingsansvarlig i foretaket før det besluttes, og forretningsområdet (PM/NL) skal registrere på en egnet måte slik at man har oversikt over etablerte avtaler. Det skal etableres en hensiktsmessig kontroll for å følge opp gjennomføring av kundetiltak og sikre seg at kundetiltak utført av tredjepart skjer i samsvar med hvitvaskingsloven og avtalte rutiner. Kontrollen av avtalen skal beskrives i internkontrollplanen, og gjennomførte kontroller skal dokumenteres. Kontrollplanen og resultatet av gjennomført kontroll skal følges opp og bekreftes av leder. Herunder skal det i lederbekreftelsen kommenteres i forhold til planen og resultater.

5.3.3 Kundetiltak utført av foretak i SpareBank 1 SMN - konsernet på vegne av andre

Det tillates at rapporteringspliktige foretak i SpareBank 1 SMN - konsernet foretar kundetiltak for andre rapporteringspliktige, jfr. hvitvaskingsloven § 22.

Det tillates at rapporteringspliktige foretak i SpareBank 1 SMN – konsernet inngår avtaler om utkontraktering med andre rapporteringspliktige der foretak i SpareBank 1 SMN – konsernet påtar seg oppgaver etter hvitvaskingsloven for andre rapporteringspliktige foretak.

¹ Se pkt. 5.1.

Ved avtale etter hvitvaskingsloven §§ 22 og 23 der foretak i SpareBank 1 SMN – konsernet påtar seg oppgaver for andre, skal det konfereres med Antihvitvaskingsansvarlig i foretaket før det besluttes og det skal registreres på en egnet måte slik at man har oversikt over etablerte avtaler, og videre skal kontrollen av avtalen beskrives i internkontrollplanen, og gjennomførte kontroller skal dokumenteres. Kontrollplanen og resultatet av gjennomført kontroll skal bekreftes av leder.

5.4 Opplæring

Rapporteringspliktige foretak i SpareBank 1 SMN - konsernet skal gjennomføre årlig opplæring av alle sine ansatte og tillitsvalgte slik at alle er kjent med de plikter som er pålagt virksomheten i arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering. Opplæringen bør i størst mulig grad være tilpasset den enkelte ansatte/tillitsvalgte .

Nyansatte og ansatte i særlig relevante stillinger, skal gis særskilt opplæring innenfor bekjempelse av hvitvasking og terrorfinansiering. Opplæringen skal tilpasses den ansattes arbeidsoppgaver.

5.5 Undersøkelse og rapportering

De rapporteringspliktige foretak i SMN-konsernet skal selv foreta jevnlig stikkprøver av sin etterlevelse av hvitvaskingsreglene. Stikkprøvekontrollen skal beskrives i internkontrollplan, og kontroller skal dokumenteres.

Dersom rapporteringspliktige har mistanke om hvitvasking eller annen straffbar handling skal forholdet undersøkes nærmere. Dersom undersøkelsene ikke avkrefter mistanken, skal rapporteringspliktig påse at forholdet meldes til Økokrim.

5.6 Utvexling av opplysninger i SMN-konsernet

Rapporteringspliktige foretak skal uten hinder av taushetsplikt utlevere opplysninger til andre rapporteringspliktige innad i SMN-konsernet om at det er sendt melding til Økokrim om mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering, i den grad dette tillates i lovverket. Dette skal skje gjennom at rapporteringspliktige utleverer slike opplysninger til den sentraliserte funksjonen for informasjonsdeling i SpareBank SMN -konsernet. Den sentraliserte funksjonen for informasjonsdeling skal sørge for at opplysninger videreformidler til de øvrige rapporteringspliktige i SMN-konsernet på nærmere fastsatt måte. Konsernfunksjonen, og medførende plikt til informasjonsdeling, gjelder for rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven § 4 første ledd bokstav a, b, c, e, g, h til k, n og o².

Hvert enkelt rapporteringspliktig foretak som mottar opplysningene ovenfor skal kontrollere om den det rapporteres mistanke på også er kunde i eget selskap. Dersom det er treff skal dette rapporteres til den sentraliserte funksjonen for informasjonsdeling, og det rapporteringspliktige foretak skal eventuelt iverksette forsterket kundetiltak.

5.7 Behandlingsgrunnlag for behandling av personopplysninger

Kundetiltak og andre behandlinger av personopplysninger som er beskrevet i dette dokumentet og som er nødvendig for å oppfylle hvitvaskingslovens krav, har behandlingsgrunnlag i personvernforordningen artikkel 6, nr. 1, bokstav c, ref. hvitvaskingsloven kapittel 6.

Rapporteringspliktige foretak i SMN-konsernet skal registrere og lagre opplysninger og dokumenter som er innhentet og utarbeidet i forbindelse med gjennomføring av kundetiltak, nærmere

² Dvs SpareBank 1 SMN, SpareBank 1 Markets, SpareBank 1 Finans Midt-Norge. Eiendomsmegler 1 Midt-Norge og SpareBank 1 Regnskapshuset SMN er per september 2020 ikke omfattet av bestemmelsen.

undersøkelser og rapportering i utgangspunktet i fem år etter at kundeforholdet ble avsluttet eller transaksjonen gjennomført. Rapporteringspliktige skal også ha betryggende systemer for lagring og rutiner som ivaretar krav om sletting.

6. Organisering, roller og ansvar

6.1 Styret

Styret i SpareBank 1 SMN skal påse at det er etablert klare og hensiktsmessige styrings- og kontrollordninger for den samlede virksomhet i finanskonsernet, og påse at kravene til organisering av foretaket og etablering av forsvarlige styrings- og kontrollsystemer² blir etterkommet. Herunder føre tilsyn med arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering på konsernnivå.

De enkelte rapporteringspliktige foretak i SpareBank 1 SMN-konsernet har et selvstendig ansvar for etterlevelse av antihvitvaskingsregelverket i aktuelt foretak.

Styrene i hvert av de rapporteringspliktige foretak i SMN-konsernet skal sørge for forsvarlig organisering av virksomheten, herunder påse at kravene til organisering av foretaket og etablering av forsvarlige styrings- og kontrollsystemer,² blir etterkommet. Herunder føre tilsyn med arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering i de respektive rapporteringspliktige foretak. Arbeidet skal forankres i ledelsen, og administrerende direktør i datterforetak skal utnevne en person som har et særskilt ansvar for å følge opp arbeidet i foretaket. Styrene i de rapporteringspliktige foretakene i SpareBank 1 SMN-konsernet skal godkjenne foretakets risikovurdering, policy/overordnede retningslinjer for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering.

6.2 Administrativt nivå - linjeledelse

6.2.1 Konsernsjef SpareBank 1 SMN

Konsernsjef i SpareBank 1 SMN har det overordnede ansvar for etterlevelse av antihvitvaskingsregelverket i SpareBank 1 SMN. Konsernsjef skal sørge for at SpareBank 1 SMN har de nødvendige ressursene for å kunne etterleve gjeldende regelverk, og prioritere ressursene inn mot de områdene hvor risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering er størst.

Konsernsjef i SpareBank 1 SMN er den øverste administrative lederen i SpareBank 1 SMN konsern, og skal i dialogen med administrerende direktører nevnt under punkt 6.2.2. etterspørre etterlevelse av hvitvaskingsloven.

Konsernsjef i SpareBank 1 SMN har ansvar for at det utarbeides årlig risikovurdering og overordnede retningslinjer i SpareBank 1 SMN, og at disse presenteres for styret til SpareBank 1 SMN.

Konsernsjef har ansvar for å påse at ledere i linje i SpareBank 1 SMN sørger for at det utarbeides rutiner innenfor det enkelte forretningsområde for å sikre etterlevelse av hvitvaskingsloven.

6.2.2 Administrerende direktør i rapporteringspliktige datterforetak i SpareBank 1 SMN konsern

Administrerende direktør i hvert av de rapporteringspliktige foretak har det overordnede ansvaret for etterlevelse av hvitvaskingsregelverket i det enkelte foretak. Administrerende direktør skal sørge for at det rapporteringspliktige foretak har de nødvendige ressursene for å kunne etterleve gjeldende regelverk, og prioritere ressurser inn mot de områdene hvor risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering er størst.

Administrerende direktør i hver av de rapporteringspliktige foretak har ansvar for at det utarbeides årlig risikovurdering og overordnede retningslinjer i foretaket, og at disse presenteres for foretakets styre.

Administrerende direktør har ansvar for å påse at ledere i linje i foretaket sørger for at det utarbeides rutiner innenfor det enkelte forretningsområde for å sikre etterlevelse av hvitvaskingsloven.

6.2.3 Ledere i linje med ansvar etter hvitvaskingsloven

For ledere i linjen i rapporteringspliktige foretak i SpareBank 1 SMN - konsern skal ansvar for etterlevelse av hvitvaskingsloven beskrives i stillingsinstruks og rutiner, når et slikt ansvar er gitt, eller er en direkte følge av stillingens innhold.

6.4 Antihvitvaskingsansvarlig

6.4.1 Antihvitvaskingsansvarlig - konsern

Antihvitvaskingsansvarlig i morbank er konsernets antihvitvaskingsansvarlig, og har et særskilt ansvar for å følge opp at foretakene i konsernet har etablert oversikt over virksomhetens hvitvaskings- og terrorfinansieringsrisiko samt etablert sentrale styringsdokument for området. Oppfølging skjer overfor antihvitvaskingsansvarlig som er ansvarlig i den enkelte foretak.

Antihvitvaskingsansvarlig i konsern har ansvar for at antihvitvaskingsansvarlige i rapporteringspliktige foretak har satt seg inn i punkt 6.4.2.

Antihvitvaskingsansvarlig i konsern har et særskilt ansvar for å påse at det blir utvekslet kunnskap om antihvitvasking og terrorfinansiering med den hensikt å utvikle kunnskap, systemer og opplæring i foretakene.

Antihvitvaskingsansvarlig konsern rapporterer kvartalsvis til Styret i morbanken, eller ved behov. Antihvitvaskingsansvarlig konsern rapporterer til konsernsjef SMN ved behov

Antihvitvaskingsansvarlig konsern har ansvar for den sentraliserte funksjonen for informasjonsdeling.

Antihvitvaskingsansvarlig SpareBank 1 – konsern er hvitvaskingsansvarlig for SpareBank 1 SMN, og har ansvar som antihvitvaskingsansvarlig i Sparebank 1 SMN som beskrevet under punkt 6.4.2.

6.4.2 Antihvitvaskingsansvarlig – rapporteringspliktige foretak i konsernet

Antihvitvaskingsansvarlig i de enkelte rapporteringspliktige foretak i SpareBank 1 SMN konsernet har særskilt ansvar for at foretaket har oversikt over virksomhetens hvitvaskings- og terrorfinansieringsrisiko, ved blant annet å bidra til at det gjennomføres årlige risikovurderinger i selskapet.

Antihvitvaskingsansvarlig har også særskilt ansvar for å følge opp at rutiner implementeres og etterleves i virksomheten på et overordnet nivå, herunder ved oppfølging overfor områder. I tillegg skal antihvitvaskingsansvarlig støtte og gi råd arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering.

Antihvitvaskingsansvarlig skal følge opp at det foreligger en adekvat risikovurdering av kundene, at relevante indikasjoner på mistenkelige forhold søkes avdekt. I tillegg har antihvitvaskingsansvarlig særskilt ansvar for overendelse av opplysninger om mistenkelig forhold til Økokrim. Videre har antihvitvaskingsansvarlig særskilt ansvar for å følge opp at ansatte i virksomheten gis nødvendig opplæring.

Konsernpolicy for tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering

Antihvitvaskingsansvarlig kan deleger oppgaver innenfor sitt ansvarsområdet, samt benytte operasjonelle antihvitvaskingsansvarlige for områder eller enheter så langt det er hensiktsmessig og forsvarlig regulatorisk.

Antihvitvaskingsansvarlig rapporterer årlig til styret i det rapporteringspliktige foretak kvartalsvis eller ved behov. Antihvitvaskingsansvarlig skal også rapportere til den sentraliserte funksjonen for informasjonsdeling i henhold til kapittel 5.7.

6.4.3 Sentralisert funksjon for informasjonsdeling

Antihvitvaskingsteamet i morbank er konsernets sentraliserte funksjon for informasjonsdeling.

Den sentraliserte funksjonen for informasjonsdeling i SMN skal legge til rette for effektiv informasjonsdeling mellom rapporteringspliktige selskaper i SMN-konsernet for å håndtere konsernets risiko for hvitvasking og terrorfinansiering. Den skal for dette formål få tilgang til all informasjon innhentet eller utarbeidet etter hvitvaskingsloven med forskrift som beskrevet ovenfor i kapittel 5.7. Videre skal den sentraliserte funksjonen rapportere kvartalsvis til ledelsen og styret i SMN.

Kravet til sentralisert funksjon for informasjonsdeling i konsern gjelder kun for rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven § 4 første ledd bokstav a, b, c, e, g, h til k, n og o.

7. Rapportering

Status for arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering på konsernnivå skal rapporteres til styret i SMN hvert kvartal. I tillegg skal styrene i de rapporteringspliktige foretakene i SMN-konsernet holdes orientert om arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering i det enkelte foretak etter frekvens satt av de ulike styrene.

Antihvitvaskingsansvarlig konsern rapporterer kvartalsvis eller ved behov til styret i morbank, og ved behov til konsernsjef i morbank.

8. Revidering

Konsernsjef i SpareBank i SMN ved Antihvitvaskingsansvarlig er ansvarlig for å utarbeide og vedlikeholde denne policyen.

Styret i SMN skal minst årlig revidere og godkjenne policyen.

Revisjonshistorikk:

Versjon	Dato	Kommentar	Vedtatt av
1.0	7.5 2020	Lagt frem for første gang	Styret i SMN
1.1	20.10.2020	Oppdatering nye antihvitvaskingsansvarlig	Adm
1.2	17.06.2021	Oppdatering uten materielle endringer	Styret i SMN
1.3	21.06.2022	Mindre endring i punkt 6.4.1.	Styret i SMN

Forkortelser:

Begreper	Beskrivelse
SMN	SpareBank 1 SMN (morselskapet)
SMN-konsernet	SpareBank 1 SMN-konsernet (morselskapet, og datterselskapene)